Discussienota regierol provincie in de Regionale Energie Strategie

Aanleiding

Noord-Holland heeft samen met gemeenten en waterschappen afgesproken om in 2030 gezamenlijk **6,3 TWh duurzame elektriciteit** op te wekken. De herijking van de RES heeft deze ambitie opnieuw bevestigd. Tegelijkertijd blijkt dat het realiseren van deze ambitie niet vanzelfsprekend is. Met name in Noord-Holland Noord is de opgave groot en concrete acties en beleid blijven achter.

Sinds de herijking zijn nieuwe gemeenteraadsverkiezingen geweest en zijn nieuwe coalitieakkoorden gesloten. Deze akkoorden laten zien welke keuzes gemeenten de komende bestuursperiode willen maken. Opvallend is dat de concrete vertaling van de RES-afspraken naar beleid voor wind- en zonne-energie in verschillende akkoorden beperkt blijft (zie bijlage).

Daarmee ontstaat een belangrijke vraag: hoe zorgen we ervoor dat bestuurlijke afspraken niet alleen worden onderschreven, maar ook daadwerkelijk worden uitgevoerd?

Daarnaast bestaat bij initiatiefnemers van windenergie door de behandeling van de verklaring van geen bedenkingen over de windmolens in de Noorder-IJplas grote zorg over de houding en voorspelbaarheid van de provincie. Als de provincie duurzame energie wil versnellen, is vertrouwen tussen provincie en initiatiefnemers essentieel. Deze discussienota richt zich daarom op twee vragen:

1. Hoe zorgen we dat gemeenten hun RES-afspraken daadwerkelijk uitvoeren?

Gemeenten hebben gezamenlijk afspraken gemaakt over hun bijdrage aan de RES. De nieuwe coalitieakkoorden zijn echter niet overal even concreet over het mogelijk maken en versnellen van wind- en zonne-energie. In sommige gevallen zijn coalitieakkoorden zelfs afwijzend over de RES-afspraken.

De provincie heeft een rol in het bewaken van de gezamenlijke opgave. De aangenomen motie pak meer Regie bij de RES van februari 2025 geeft Gedeputeerde Staten daarbij

het mandaat om een escalatieplan op te stellen. De vraag is hoe deze in de praktijk wordt toegepast wanneer gemeenten onvoldoende voortgang boeken. Deze vraag is op dit moment relevant omdat de de concrete vertaling van de RES-afspraken in de verschillende coalitieakkoorden beperkt blijft. We zijn dus op dat moment dat gemeenten onvoldoende voortgang boeken. De politieke vraag is dan ook: Wanneer gaat de provincie van ondersteunen en aanjagen naar daadwerkelijk ingrijpen?

2. Hoe herstellen we het vertrouwen van initiatiefnemers?

Voor de realisatie van windenergie zijn initiatiefnemers noodzakelijk. Tegelijkertijd is het vertrouwen van initiatiefnemers in de provincie de afgelopen periode sterk onder druk komen te staan door handelen van het provinciebestuur (GS en PS) bij de windmolens in de Noorder-IJplas.

Een provincie die duurzame energie wil versnellen, moet voor initiatiefnemers een voorspelbare en betrouwbare overheid zijn. Duidelijke regels, een voorspelbaar proces, heldere verantwoordelijkheden en tijdige besluitvorming zijn daarvoor essentieel. De vraag is daarom niet alleen wat de provincie inhoudelijk wil bereiken, maar ook hoe zij zich opstelt tegenover partijen die deze projecten daadwerkelijk moeten realiseren**.** De politieke vragen bij dit punt zijn daarom:

- Wat gaat GS concreet doen om dit vertrouwen te herstellen?
- Hoe zorgt de provincie voor meer voorspelbaarheid in procedures en besluitvorming?
- Hoe wordt voorkomen dat tijdens de ontwikkeling van projecten nieuwe of onduidelijke eisen ontstaan?
- Is GS bereid structureel met initiatiefnemers te bespreken waar provinciale procedures projecten vertragen en hoe dit kan worden verbeterd?

Gewenste discussie

D66, Volt, GroenLinks en PvdA willen met Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten bespreken hoe de provincie haar rol bij de RES steviger kan invullen.

Daarbij staan deze twee uitgangspunten centraal:

Gemeenten moeten worden aangesproken op het nakomen van gezamenlijk gemaakte RES-afspraken.

Initiatiefnemers moeten de provincie weer kunnen zien als een betrouwbare en voorspelbare partner bij de realisatie van duurzame energie.

Bijlage Noord-Holland: coalitieakkoorden 2026–2030 versus Herijking RES 2024

Legenda

 Concrete aansluiting/borging — het coalitieakkoord neemt een relevante RES-afspraak expliciet over of zet er concrete uitvoering tegenover.

 Geen concrete borging — de RES-opgave bestaat nog, maar het nieuwe akkoord vertaalt die niet concreet naar wind-/zonnebeleid of productie.

🔘 **Expliciete beperking** — het coalitieakkoord beperkt of sluit een vorm van wind- of zonne-energie expliciet uit die relevant is voor de eerdere RES-afspraak.

/🔘 **Zowel borging als beperking** — het RES-doel wordt geheel of gedeeltelijk onderschreven, maar de ruimtelijke/technologische mogelijkheden om dat doel te realiseren worden tegelijkertijd beperkt.

🔘/◯ **Beperking, maar RES niet volledig vergelijkbaar** — bijvoorbeeld omdat de gemeente de Herijking RES zelf niet heeft vastgesteld.

Gemeente	Coalitieakkoord 2026–2030 – wind/zon	Verschil met RES	Beoordeling	Akkoord
Aalsmeer	Vooral zon op daken; geen concrete nieuwe windopgave.	RES bevat zonnezoekgebieden; geen concrete borging.		Coalitieakkoord Aalsmeer
Alkmaar	Behoudt **0,62 TWh**, maar geen grote zonnevelden in polders/natuur en geen windparken op agrarische grond.	Doel wordt overgenomen, maar ruimtelijke mogelijkheden worden beperkt.	/🔘	Coalitieakkoord Alkmaar

Gemeente	Coalitieakkoord 2026–2030 – wind/zon	Verschil met RES	Beoordeling	Akkoord
Amstelveen	Geen concrete wind-/zonneproductieopgave.	RES niet concreet vertaald.	□	Coalitieakkoord Amstelveen
Amsterdam	Wind en zon expliciet onderdeel van energietransitie; ambities worden voortgezet.	Duidelijke aansluiting op RES.	□	Coalitieakkoord Amsterdam
Bergen	Geen concrete wind-/zonneafspraak.	RES niet concreet geborgd.	□	Coalitieakkoord Bergen
Beverwijk	Geen concrete wind-/zonneproductieopgave.	RES niet concreet vertaald.	□	Coalitieakkoord Beverwijk
Blaricum	Expliciet voorstel voor **zonnepanelen op de geluidsmuur langs de A27**, in het kader van de RES.	Concrete uitvoering van een RES-gerelateerde zonneopgave.	□	Coalitieakkoord Blaricum 2026–2030
Bloemendaal	Geen concrete wind-/zonneopgave.	RES niet concreet geborgd.	□	Coalitieakkoord Bloemendaal
Castricum	Geen concrete wind-/zonneafspraak.	RES niet concreet vertaald.	□	Coalitieakkoord Castricum
Den Helder	Geen nieuwe zonneweides; bestaande zonneweides uitfaseren.	Expliciete beperking grondgebonden zon.	●	Coalitieakkoord Den Helder
Diemen	Houdt vast aan RES-ambities en noemt expliciet zon en wind rond A1/A9.	Concrete voortzetting.	□	Coalitieakkoord Diemen
Dijk en Waard	Geen concrete productieopgave.	RES-zoekgebieden	□	Coalitieakkoord Dijk en Waard

Gemeente	Coalitieakkoord 2026–2030 – wind/zon	Verschil met RES	Beoordeling	Akkoord
		niet concreet geborgd.		
Drechterland	RES deels uitvoeren, maar vier jaar geen nieuwe windzoekgebieden/plannen, behalve kleine boerderijmolens.	RES deels geborgd, windontwikkeling beperkt.	□/●	Bestuursakkoord Drechterland
Edam-Volendam	Geen concrete nieuwe wind-/zonneproductieopgave.	Geen concrete aanvulling op de eerdere RES-afspraken.	□	Samenwerkingsakkoord Edam-Volendam 2026–2030
Enkhuizen	Geen concrete wind-/zonneopgave.	RES niet concreet vertaald.	□	Coalitieakkoord Enkhuizen
Gooise Meren	Geen concrete wind-/zonneproductieopgave.	RES niet concreet geborgd.	□	Coalitieakkoord Gooise Meren
Haarlem	Geen concrete wind- of zonneafspraak.	RES niet concreet geborgd.	□	Coalitieakkoord Haarlem
Haarlemmermeer	Duurzaamheid/energie genoemd, geen concrete wind-/zonneopgave.	RES niet concreet vertaald.	□	Coalitieakkoord Haarlemmermeer
Heemskerk	Geen concrete wind-/zonneopgave.	RES niet concreet geborgd.	□	Coalitieakkoord Heemskerk
Heemstede	Geen concrete wind-/zonneopgave.	RES niet concreet vertaald.	□	Coalitieakkoord Heemstede
Heiloo	Energietransitie/duurzaamheid, maar geen concrete wind-/zonneproductieopgave.	RES-zoekgebieden niet concreet geborgd.	□	Collegeakkoord Heiloo 2026–2030

Gemeente	Coalitieakkoord 2026–2030 – wind/zon	Verschil met RES	Beoordeling	Akkoord
Hollands Kroon	Geen concrete nieuwe wind-/zonneborging.	Eerder vastgestelde RES blijft bestaan, maar wordt niet concreet vertaald.	□	Coalitieakkoord Hollands Kroon
Hoorn	Duurzame energie/zonne-energie genoemd, geen concrete productieopgave.	RES-zoekgebieden niet concreet geborgd.	□	Coalitieakkoord Hoorn
Huizen	Geen concrete wind-/zonneafspraak.	RES niet concreet vertaald.	□	Coalitieakkoord Huizen
Koggenland	Geen concrete productieopgave.	RES niet concreet geborgd.	□	Coalitieakkoord Koggenland
Landsmeer	Geen concrete wind-/zonneopgave.	RES niet concreet vertaald.	□	Raadsakkoord Landsmeer
Laren	Geen concrete wind-/zonneproductieopgave.	RES niet concreet geborgd.	□	Coalitieakkoord Laren
Medemblik	Geen concrete nieuwe wind-/zonneopgave.	RES bevat zonnezoekgebieden, maar akkoord borgt deze niet concreet.	□	Coalitieakkoord Medemblik
Opmeer	Zonneparken op agrarische grond en grootschalige wind worden uitgesloten.	Expliciete beperking van RES-relevante vormen van opwek.	●	Coalitieakkoord Opmeer

Gemeente	Coalitieakkoord 2026–2030 – wind/zon	Verschil met RES	Beoordeling	Akkoord
Oostzaan	Geen concrete wind-/zonneopgave.	RES niet concreet geborgd.	□	Coalitieakkoord Oostzaan
Ouder-Amstel	Zon op daken/infrastructuur; wind wordt eerst onderzocht.	Geen concrete borging eerdere productieopgave.	□	Coalitieakkoord Ouder-Amstel
Purmerend	Geen concrete wind-/zonneproductieopgave.	RES niet concreet vertaald.	□	Coalitieakkoord Purmerend
Schagen	Geen concrete productieopgave.	RES-zoekgebieden niet concreet geborgd.	□	Coalitieakkoord Schagen
Stede Broec	Geen concrete wind-/zonneopgave.	RES niet concreet vertaald.	□	Coalitieakkoord Stede Broec
Texel	Geen grote zonnevelden en geen windturbines hoger dan 3 meter voor grootschalige opwek.	Texel heeft NHN-Herijking niet vastgesteld; daarom deels niet vergelijkbaar.	◍/◯	Coalitieakkoord Texel
Uitgeest	Geen concrete wind-/zonneproductieopgave.	RES-zoekgebieden niet concreet geborgd.	□	Samenwerkingsakkoord Uitgeest
Uithoorn	Geen concrete productieopgave.	RES niet concreet vertaald.	□	Coalitieakkoord Uithoorn
Velsen	Duurzaamheid/energietransitie genoemd, geen concrete wind-/zonneopgave.	RES niet concreet geborgd.	□	Coalitieakkoord Velsen

Gemeente	Coalitieakkoord 2026–2030 – wind/zon	Verschil met RES	Beoordeling	Akkoord
Waterland	Steun voor zon op daken, maar **tegen windmolens en zonneakkers**.	Expliciete beperking van grootschalige wind en grondgebonden zon.	●	Coalitieakkoord Waterland
Wijdemeren	Aangeleverde bron is 2024–2026.	Niet vergelijkbaar met 2026–2030.	◯	Coalitieakkoord Wijdemeren 2024–2026
Wormerland	Geen concrete wind-/zonneopgave.	RES niet concreet vertaald.	□	Coalitieakkoord Wormerland
Zaanstad	Geen concrete productieopgave.	RES bevat onder meer windzoekgebied; geen concrete borging.	□	Coalitieakkoord Zaanstad
Zandvoort	Zon op daken/parkeerplaatsen/infrastructuur; terughoudend met natuur/duinen.	Geen expliciete afwijzing van specifiek RES-zoekgebied vastgesteld.	□	Coalitieakkoord Zandvoort